

MA PAULUS KA IIL SAGEL AMA KRISTENKENA VET MA EPASAS

Ma Paulus Ke Teqerl Ne Iesus Aa Liinka Ne Ama Ngemumaqa Aa Dlekp

¹ Ngua ma Paulus, i ngua iil luqa iara ama langinka sagel ngen ama Ngemumaqa aa uis, i qurli ngen per ama qerlingki ama slurlki ma Epasas. I ne ama Ngemumaqa aa narliip dai qa mu ngua ip ma Iesus Kristus aa Aposel na ngua. Dai ngu lil sagel ngen i ngen diit naset ma Iesus Kristus ne ama a revan.

² De ai de vet de ngu raring sagel uut Mam ama Ngemumaqa, de ngen auur a Slurlka ma Iesus Kristus, ip mager iv aa ngimsevetki dai qe tekmet ne a ngen a rut iv ama uupka de a ngen a rlan.

Ama Ngemumaqa Aa Raatmaat-Nevet Ne Ma Kristus

³ De uut taarl ne ama Ngemumaqa aa rlenki i qa dai auur a Slurlka ma Iesus Kristus aa Mam. Be ne ma Kristus dai sa qa qurl auut te ama tekmeriirang mai ama atlu iirang nev uusep, iv iirang nge tat never auur a tuaqevap.

⁴ As murl lua i as kuasiq ama Ngemumaqa qa rekmet ne ama aivetki, dap sa qa mak nauut ip diip trlas tem uut mene ma Kristus, ip mager iv ama seserl ta nauut. Be mager ip kurl uut i ama seserl ta nauut. De mager iv ama mening uut de aa saqang.

⁵ I qatikka murl dai maikka qe narliip se uut, de qatikka qa mel se uut bareq a nas iv uut dai aa aatmerara na uut. I ama Ngemumaqa dai aa arlias ip ke tekmet ne luqia ama rletki raqurla kur aa narliip ne ma Iesus Kristus.

⁶ I qatikka i qa rekmet ne liina bareq auut iv uut taarl ne aa rlenki i raquarli aa arlem peviit, i maikka i qa ding se uut men aa Uimka i maikka vem ka se qa.

⁷ De ama Ngemumaqa aa arlem dai maikka maget na nget. De ma Kristus dai sa qa ngip ip ke vandel per auut ip ke guirl auut. Be qatikka ne aa qerekkka, dai ama Ngemumaqa qa veriktem se auur a viirang mai.

⁸ De ama Ngemumaqa dai qe qerl kuarl te aa ngimsevetki veviit sagelem uut. De qa quarl te ama adrlem i nget muqasmuqas de ngen ama saikngias iv uure taqat drlem se aa aisiirang.

⁹ I qasa murl ama Ngemumaqa qa tu aa qevsep sevet liini iara i qe narliip ke tekmet niini ne ma Kristus aa rletki. Dap lunger iara ama saikngias dai murl kurli nget pe ama trleses. Dap sa iara dai sa qa reqerl auut ne lungera.

¹⁰ I liini iara i qe narliip ke tekmet niini dai raqurliani: Ke narliip katikka ma Iesus ke ruirl se ama tekmeriirang mai. De qatikka vet lunger iara ama niirl i sa qa mak na nget dai diip ke iing demna ne ama tekmeriirang mai gel ma Kristus; i ama tekmeriirang nev uusep de nevet ngen ama aivetki. De ma Kristus dai diip kurli qa i ama barlka na qa i qe ruirl se liirang aa mai.

¹¹ Ama Ngemumaqa dai qatikka ai de qa tit kur aa narliip de aa tuaqevsep de qe tekmet ne ama

tekmeriirang be iirang nget den. De qatikka ne aa narliip, dai murl ka mak nauut ama Judaqena ip ding se uut men ma Kristus, ip maikka uut dai ama Ngemumaqa aa liinka marevan nauut.

¹² Be uut ama Judaqena, dai maikka murl uur rarлма i uut tu auur a qevep sevet ma Kristus, de uut tit naser a qa. De ama Ngemumaqa qa mak nauut iv uut tu auur a qevep masmas sever aa ansinki, de aa dlek, de uut taarl ne aa rlenki.

¹³ De ngen ama qaqet i qatti never iang ama liin, dai sa ngen narli ama lengi ama revan nget saqikka. I lungera ama Lengi ama Atlunget dai nge guirl a ngen. Be sa ngen mu a ngen a qevep sevet ma Kristus. Taqurla be ding se ngen men a qa. De ama Ngemumaqa dai qa qurl a ngen te aa Qevepka ama Glasingaqa i qatikka qa tit kur aa lengi i sa murl ka muvuusep. I liina men a ngen dai ama merlengaqa ip ngen drlem ai ngen dai maikka bareq a qa qatikka.

¹⁴ I sa uut mer ama Qevepka ama Glasingaqa, be raqurla dai be uut drlem, ai laip nasat de saqikka uure raneng iarang mai ama tekmeriirang ama atlu iirang, i murl ama Ngemumaqa qa muvuusep ai diip ke qurl a uut. Be lua i qurl uut de uurem ngim naa ne liirang aa ip diiv uure raneng iirang, dai nge rarлма ianai i ama Ngemumaqa qa guirl auut. De uut dai diiv uut taarl ne aa rlenki.

Ma Paulus Aa Raring

¹⁵ Ngu narli ama lengi sever a ngen i maikka ngen dru a ngen a qevep sever ama Slurlka ma Iesus, de ai de a ngen arlem never ama Ngemumaqa aa uis mai.

¹⁶ Taqurla be qatikka ai de masmas ngua taqen ne ama atlu sagel ama Ngemumaqa never a ngen. I qatikka ai de quasiaq ai arik ngerlangken per a ngua. De qatikka vet gua raring, dai ai de masmas ngua tu gua qevrep sever a ngen de ngu raring iv ama Ngemumaqa qa tat never a ngen.

¹⁷ De ai de ngu raring sagel ama Ngemumaqa i qa dai auur a Mam i luqa i qen sin, i qatikka uur a Slurlka ma Iesus Kristus aa Ngemumaqa, i maikka qa veviit pe uusep, i aa ansinki de ngen aa dlek. I mager ip ke qurl a ngen te aa tuaqevrep ama atlu nget de qe tekmet na ngen ip ngene taqat drlem ama rarlim-iirang pe aa lengi angera rleng, ip mager ip ngen drlem se qa qatikka.

¹⁸ De ngu narliip ngen taqat lu mamerl iv a ngen a saikngias ip taquarl ama nirlaqi i qi bingmet men ama arlen ip mager ip ngen taqat drlem se liirang aa i qes nes tem ngen ip diip ngene raneng liirang aa ve uusep. I liirang aa i qurli ngen naa ne iirang. I liirang i maikka buup ne iirang, i sa ma Ngemumaqa qa mak niirang bareq auut, i aa uis nauut.

¹⁹ Dai be mager ip ngen drlem taqurliani; lungera ama Ngemumaqa aa dlek dai qatikka ai de masmas de nge tat never auut, i uut tu auur a qevrep sever a qa, i qa dai maikka ama Slurlka veviit. Be lungera ama Ngemumaqa aa dleq ama slurl-nget, dai ai de ngeret matna de auur a rlan.

²⁰ I lungera aa i murl ngeret matna de ma Kristus aa rlan. De ma Kristus dai sa qa ngip, dap katikka ne lungera ama Ngemumaqa aa dleq ama slurl-nget, dai qa maarl na qa. De qa mit se qa be qa mugun na qa ve aa merlmerliit pe uusep.

²¹ Taqurla be ma Kristus dai maikka qa daleng ama iaus i ama dlek per a nget i nget muqas muqas. De qa daleng ama barlta mai de daleng ama Gamankena mai, de daleng liirang a mai i iirang angera dlek. De qa daleng lura mai i iara dai araa rlen i ama barlta pet lunger iara ama niirl, de qerlka lua i laip nasat.

²² De murl ama Ngemumaqa qa mu ama tekmeriirang mai ve ma Kristus aa dleq arlut de qa rekmet na qa ip maikka ama barlka na qa ip ke ruirl se ama tekmeriirang mai. Be qatikka ne liina dai ama barlka na qa i qe ruirl se ama Lautuqi.

²³ I ama Lautuqi dai ma Kristus aa liinka. De ma Kristus dai qurli qa ve ama tekmeriirang mai ve aa Lautuqi, be maikka qurli qa ve aa tekmeriirang mai.

2

Ama Ngemumaqa Qa Iames Na Uut

¹ Murl dai ai de ngen tekmet ne ama viirang i iirang muqas muqas. Be liirang aa dai iirang nge veleng ngen.

² Be ai de vet lungera ama niirl dai de ngen diit pe ama aivetki ara tekmeriirang ama viirang. I murl ngen diit naser ama iaus ama vu nget angera Barlka i luqa i qe ruirl i qurli qa mer ama serliqis. I luqa dai ama Semka i qatiaskerl iara qet matna de lura araa rlan i ai de re nging ama Ngemumaqa aa lengi.

³ De murl uut mai uut men taquarl lura iara ama qaqet. De uut mit kur ama aivetki ara gamansena i ama vu nget. Ii, be uut mai uut mit kur ama tekmeriirang mai i ama qetdingki qi narliip ki

tekmet niirang de ngen ama gamansena i ama vunget i baing se iirang never auur a tuaqevap. I qatikka qurl auur a gamansena ip taquarl ama a arluis i ama vura i qurli ra naa ne ara mam ama Ngemumaqa aa serlinki.

⁴⁻⁵ Ii, uur rekmet ne ama viirang i buup be ver ama Ngemumaqa aa tuaqevap dai uut ip taquarl ama ngipka ama qaqeraqa sever aa viirang arle ves. Dap maikka qe rarliq uut malai de maikka aa arlem never a uut. Taqurla be qa rekmet nauut ip ke iames na uut ne ma Kristus. Ii, ama Ngemumaqa qa rekmet ne ama gamansena ama atlu nget sagel uut de qa guirl auut.

⁶ I liina raqurliani, ama Ngemumaqa qa maarl nauut, be uure iames uut ne ma Iesus Kristus. Be ne ma Kristus, dai ama Ngemumaqa qa sil ai mager ip kurl uut gel ka be diiv uut na qa uure uas te ama tekmeriirang mai vuusep.

⁷ Ii, ne luqi iara ama rletki i ma Iesus Kristus ka rekmet na qi ip ke guirl auut i qa van per auut, dai ama Ngemumaqa qa reqerl auut ai maikka qe rarliq ama qaquet mai ne aa arlem ama slurlnget. I qa rekmet ne liini iara ip ke reqerl ama qaquet mai sever aa ngimsevetki bareq auut ver ama giqi mai vapiit papiit.

⁸ I maikka ama Ngemumaqa dai qatias ne aa arlem naik dai ama rarlimini i qe iames na ngen. I aa aiska dai raqurliani ip ngen dru a ngen a qevap naik sevet ma Kristus. I liina dai ama ranbandem nagel ka, be quasik mager iv ama qaquet te iames ne araa dlek. Kuasik.

⁹ De liina iara dai quasik ai ngene iames i raquarli ngene tekmet ne ama altu i ngen dlek

i ngen dadem ama Slurlka aa Lo. I qatikka qa tekmet taqurla ip kuasik mager iv iak ke barlnas de ama Ngemumaqa aa saqang.

¹⁰ I qatikka raquarli ama Ngemumaqa qa matna ver auut bareq a nas. Be ne ama rletki i sa ma Iesus Kristus ka rekmet na qi, dai ama Ngemumaqa qa rekmet nauut be saqiaskerlka ama iames uut. I qa rekmet taqurla ip mager iv uure tekmet ne ama tekmeriirang ama atlu iirang i murl ka muvem bareq auut.

Ma Kristus Ka Iing-demna Ne Ama Liin-iam

¹¹ I mager ip puktik per a ngen ne a ngen a mugunes i murl. I ai de qurli ngen ip taquarl ama nangista i quasik ngen men, men ama Judaqena araa laanivas. Be ai de ama Judaqena dai ra tis ngen ma', 'Lura ama qaqet i ai de quasik te sesik per araa quatta.'

¹² I murl vet lungera ama niirl de quasiaq ai ding se ngen men ma Kristus, i luqa i ama Ngemumaqa qa mel se qa bareq ama aivetki. Dap kurli ngen darliik ne ama Isrelkena araa liinka, i luqa ama liinka dai qatikka ama Ngemumaqa qa mu qa bareq a nas. I qa qurl a ra re ama Lengi i qa muvuusep ai diip ke guirl a ra ip taquarl murl ka sil. Dav ama revan, i qurli ngen per ama aivetki i quasik ngen drlem sa ama Ngemumaqa, be quasik ngenem ngim naa na qa ip ka raat never a ngen. I maikka lenges na ngen.

¹³ I murl, dai iari never a ngen i qurli ngen sangis. Dav iara dai ma Iesus Kristus aa qereka qa men se ngen be rlas tem ngen men a qa. Be ne

ma Iesus Kristus dai maikka qurli ngen gelna ne ama Ngemumaqa.

¹⁴ I qatikka ma Kristus ka rekmet ne ama qaquet mai be qurli ra i ama rutka ama quanaska. I nanaa? Murl ama Judaqena dai araa qumespik nana re ne iari i quasiq ai ama Judaqena na ra. Be lungera araa tuaqevap dai nge men be raquarl ai ama surliit parlen me uut. Dap katikka ma Kristus ne aa qetdingki dai qa bungmet ne liir aa ama surliit, i qa verleset ne ama qurek. De qa iing demna ne ama liin iam de qa rekmet nauut be ama liinka ama quanaska.

¹⁵ De sa qa uirl se ma Moses aa Lo de ngene iarang mai ama lengi iirang mai i ai de qurli iirang mene lunger iara ama Lo. I qa rekmet taqurla ip ke iing demna ne ama qaquet i ra nevet ma Juda de lura i quasiq ai ra nevet ma Juda. I qa rekmet taqurla be ding se ra men a qa, be mager ip ta dai ama quanases met ta. Be qatikka ne liina i qa rekmet niini dai be qatikka uut dai ama rutka ama quanaska.

¹⁶ Be qa iing demna na nauut i ama Judaqena de qerlka ngen a ngen i quasiq ai ngen never auut ama Judaqena. I ma Iesus ka ngip men ama lalemka bareq auut maqas, be qa mu uut temna men ama Ngemumaqa, ip diip ke iames nauut iv ama liinka ama quanaska. I qatikka lua i qa verleset ne ama serlinki veleqes ne uut na qa.

¹⁷ I qatikka murl ka men sever ama aivetki be qa sil ne ama lengi ama atlu nget ma',
'Ngen ama qaquet mai. Iara dai mager ip kurli ngen i ama rutka ama quanaska.'

Be lunger iara ama Lengi ama Atlu nget dai sagel ngen i quasik ngen drlem se ama Ngemumaqa aa Lo de sagel ngen ama Isrelkena i ngene taneng aa Lo be ngen drlem se nget. I murl dai iari never a ngen i qurli ra sangis.

¹⁸ I qatikka ne ma Kristus dai uut mai, i mager iv uut dan sagel auut Mam ama Ngemumaqa. I maikka aa Qevepka dai ama quanaska be qat dan se uut mai, i ama liiniam, i ama Judaqena de ngen a ngen i quasiaq ai ama Judaqena na ngen.

Uut Ama Kristenkena Dai Ama Ngemumaqa Aa Vetki

¹⁹ Taqurla dai sa iara dai quasiaq ai qurli ngen ip taquarl ai lura i ama nangista i quasiaq araa a nge ama aiverem. Kuasik. Dap ngen dai sa ma quanases met ngen, ngene ne ama Ngemumaqa aa uis. De ngen dai maikka ama Ngemumaqa aa liinka na ngen.

²⁰ De ngen i ngen dru a ngen a qevep dai raquarl ai ama Ngemumaqa aa vetki na ngen. I murl ka mu uut ama Aposelkena de ngen ama Rasuvemta ip taquarl ama venaik se luqia ama vetki. De luqa ama venikka i maikka qa veviit, dai ma Kristus.

²¹ De luqia ama vetki dai qatikka qia maarl be maget demna mene ma Kristus. De qatiaskerl ke riirl luqia ama vetki, be qi dai qatikka diiv ama Slurika aa Lautu-vem-ki ama Atluqi.

²² Dai saqikka ngen dai rlas tem ngen men ne ma Kristus. De ama Ngemumaqa qa iing demna na ngen, ngene ne iari i ama quatta ngen ama nankina i aa uis. Be ngen dai maikka ama Nge-

mumaqa aa vetki na ngen, ip kurli qa qe ne aa Qevepka ama Glasingaqa vem ki.

3

Ma Paulus Ket Matna Bareq Iari

¹ Taqurla dai be ngua ma Paulus ngu karabus, i raquarli ai de ngut matna barek ma Iesus Kristus. I ai de ngut matna ip ngua tat nevet lu ngen aa i quasiq ai ama Judaqena na ngen.

² De ngua tu gua qevep ai sa ngen narli, ai ama Ngemumaqa dai aa ngimsevetki never a ngua. De qa mu ngua ip ngut matna luqi iara ama rletki i qa rekmet na qi, ip saqikka aa ngimsevetki sagel ngen.

³ Dai lunger iara ama lengi sevet liina i ama Ngemumaqa qa rekmet niini, i murl kurli iini ve ama trleses. Dap katikka ama Ngemumaqa dai sa qa reqerl a ngua niini, ip sa raquarl ngua sil sever iini qarla bareq a ngen.

⁴ Dai ariq aip lua i ngen dris pet lunger iara ama lengi, dai diip ngen drlem. Ai maikka ngu taqat drlem se lunger iara ama lengi ama trleses pem nget sever ama rletki i ma Kristus ka rekmet na qi.

⁵ De qatikka ai de murl gel ama qaqet be aanamek, dai de quasiq ai ama Ngemumaqa qa raqa teqerl ne lunger iara ama lengi ama trleses pem nget. Dav iara ne ama Qevepka ama Glasingaqa, dai ama Ngemumaqa qa raqal sil vet bareq auut i aa Aposelkena de aa Rasuvenmta.

⁶ I lungera ama lengi ama trleses pem nget dai raqurliani. Ne Ama Lengi ama Atlunget be ngen i quasiq ai ama Judaqena na ngen, dai ngene nauut uure iing demna be ama quanases mer uut

per ama Lautuqi ama quanaski. Be ai de ngene nauut, uut ter ama tekmeriirang mai i murl ama Ngemumaqa qa mak niirang bareq auut gel ma Kristus.

⁷ De ama Ngemumaqa qa mu ngua ip ngut matna i ngul sil ne ama lengi ama atlunget. I ama Ngemumaqa qa rekmet taqurla i raquarli aa arlem never a ngua. Be qatikka ne aa dlek dai qa qurl a ngua re liina ip ngua taarl ne ama qaqet araa tuaqevap. Dai luqia ama rletki i ai de ngut matna qi.

⁸ Ngua, dai naqatikka nevet garli namen ama Ngemumaqa aa qaqet. Dap katikka aa arlem never a ngua de qa mu ngua ver ama rletki ip ngul sil ne ama Lengi ama Atlunget bareq ama qaqet i quasiq ai ra nevet ma Juda. I ngul sil sevet ma Kristus naik, i maikka aa tekmeriirang dai maikka ama merliirang malai be quasik mager iv uure sil sevet liirang aa mai.

⁹ I murl ama Ngemumaqa qa rekmet ne ama tekmeriirang mai de murl pet lungera ama niirl de qa rles aa tuaqevap se ama tekmeriirang mai i liirang aa i as diip ke rekmet niirang. Ii, i lungera ama tuaqevap i murl nge rles be deng iara. Dav iara, dai qa mu ngua per aa rletki ip ngut matna i ngul sil i ngu taqa teqerl ne lunger iara ama tuaqevap.

¹⁰ I murl ka rles nget, dav iara dai sa qa rekmet ne aa Lautuqi be qia maarl, be ne liina dai qa rekmet ne aa tuaqevap ama atlunget i nget muqas muqas be aa drlem dai baing se nget sekgames. I qa rekmet taqurla, iv ama Angeluqena ama dlek per a ra de ngen ama Uasta nev uusep, dai mager

ip tat drlem se ama Ngemumaqa aa tuaqevrep.

¹¹ Dai qatikka ai de liina nget den de iini nge tit kur ama Ngemumaqa aa tuaqevrep i murl ka raneng a nget. De qa tu aa qevrep ip ke tekmet ne liina ne auur a Barlka ma Iesus Kristus aa rletki.

¹² De ne auur a tuaqevrep dai uut maarl mene ma Kristus. I ma Iesus dai ama aiska iv uut tit nep ka sagel ama Ngemumaqa. Taqurla dai quasik mager iv uureng ning sanmen sagel ka. Kurli. I uut drlem, ai diiv ama arlias per a qa i aiv uut den sagel ka.

¹³ Taqurla dai be iara ngul sil ba ngen, ai lunger iara ama getget i ngu tal nget, i raquarli ngul sil ne ama Lengi ama Atlunget barek lu ngen aa i quasiaq ai ama Judaqena na ngen. Dap kuasik mager iv ama merlenka ver a ngen de ngen dru a ngen a qevrep maberl sevet liina. Kurli. Dap liina ip mager ip kurli ngen maget men ama Slurlka.

Ma Paulus Aa Raring

¹⁴ Taqurla de ngu aan gua buum de ngu raring sagel auut Mam.

¹⁵ I luqa i ama rarlimini se ama liin mai. Be ama liin mai are Mam dai ai de nge ter ama a rlen nagel ka. I qa, dai uut tis ka ma', 'Auut Mam.'

¹⁶ Ii, be ngu aan gua buum de ngu raring, sagel ama Ngemumaqa i qatias aa tekmeriirang i buup, de ama dlek mai gel ka. Taqurla be ngu narliip ke sem madlek na ngen a rut ne aa Qevrepka ama Glasingaqa aa dlek.

¹⁷ Taqurla ip mager ip ngen dru a ngen a qevrep madlek sevet ma Kristus, ip katikka mager ip kurli qa masmas de a ngen a rlan. De ngu raring ip

mager iv ama Ngemumaqa aa arlem ngere sem madlek na ngen. Taqurla ip mager ip ngen deraarl malkuil, ip taquarl ai de ama mengka i qa maarl malkuil i aa snagut nge raneng malkuil ve ama aiverem se qa.

¹⁸ I gua narliip katikka ama Ngemumaqa qe qurl a ngen te ama dlek, be mager ip ngene raneng aa ngimsevetki merep. I mager ip ngen de ama Slurlka aa uis mai, i ngenet lu aa ngimsevetki, de qatias ki saimanau, de kativas ki saiviit, de qatias ki saimanep; be maikka quasiaq a nge ama garli.

¹⁹ Ii, dai be maikka ngu narliip mager ip ngen drlem se ma Kristus aa ngimsevetki. I qi dai qi uirl se ama tekmeriirang mai i ai de ama qaqet ta drlem se iirang. De ngu narliiv ama Ngemumaqa dai mager ip ke buup ngen ne aa tekmeriirang mai i mager ip ke ru iirang de a ngen a rlan, ip mager ip buup ngen niirang.

²⁰ De aa dlek dai ngeret matna de auur a rlan. I lungera iara ama dlek dai mager ip ngere ruirl se auur a raring de ngen auur a tuaqevap. Be mager ip ngere tekmet ne ama rleriirang i maikka iirang peviit i quasik uut drlem se iirang.

²¹ Taqurla dai be qatikka mager iv ama qaqet never ama Lautuqi iara, de ver ama liin naser auut, dai ra taarl ne ama Ngemumaqa aa rlenki vapiit papiit be quasik perlverleset. A revan.

4

Ama Kristenkena Dai Mager Iv Ama Quanases Metta

¹ Ngua ma Paulus, i qurli ngua ve ama Karabus, i raquarli ai de ngut matna ama Slurlka aa rletki.

De ngua tu gua qevep sevet liina i murl ama Ngemumaqa qa nes tem ngen ip maikka ngen diit naser a qa. Taqurla dai ngu narliip ngua taqen madlek sagel ngen ip per a ngen a aatmires dai mager ip ngen diit kur aa gamansena ama atlunget.

² De maikka mager ip ngene narligel iari ama Kristenkena de ngene tekmet ne ama atlu sagel ta. De quasik mager ip masmasna rletrlet per a ngen i lua i re tekmet ne ama vu sagel ngen. De ngen i iak de iak dai qatikka mager iv a ngen a arlem never a na, de ngene tal ama merlen i rerl kurl a ngen tem nget.

³ I ama Qevepka ama Glasingaqa qe tekmet nauut be uut dai ama rutka ama quanaska. Be liina iara i qe tekmet niini, dai be raquarl ama kasikka i qa aar se uut men a na be ama bu-urlemka ama udekka. Taqurla dai mager ip ngenet matna madlek ip ngene taneng liina iara.

⁴ De uut i ama Ngemumaqa aa liinka dai qatikka raquarl ama Lautuqi ama quanaski. De qatikka ama Qevepka ama Glasingaqa ama quanaska i qurli qa aa. De qerlka iani ama barliini i ama Ngemumaqa qa mu uut iv uut mai dai qurl uut de ver iini ip diiv uur re iini nev uusep. I iini dai ama iames i qurli nget masmas.

⁵ De qatikka auur a Slurlka ma Kristus dai ama quanaska. Be qatikka liina i ama tuagevep sevet ma Iesus dai saqikka ama quanaska. De ne liina i re qukmes tem uut dai saqikka ama quanas-iini.

⁶ De qatikka ama Ngemumaqa dai ama quanaska, i uut mai auut Mam. I qa veviit daleng ama qaqet mai, be qet matna varlen me uut mai de qurli qa

de auur a rlan.

⁷ A revan, i uut mai dai ama quanases mer uut mene ma Kristus. I ama Ngemumaqa aa ngim-sevetki veviit sagelem uut iak de iak. Taqurla be qa qurl auut mai i iak de iak te aa rleriirang iirang peviit.

⁸ I qatikka aip taquarl ama Slurlka aa Langinka qel sil ma',

'Ma Kristus ka uirl se ama arasmesna i qa maar-lviit de qa mit sev uusep de qa lenges ne aa qumespik. De qa qurl aa qaqtet te ama dlek i ra ver ama aivetki mai.' *Sng. 68.18*

⁹ De liini iara ama lengiini ma', 'Ka mit sev uusep.' Dai ve liina angera rleng taqurliani, ka dai murl nauirl dai qa meriirl na vuk be sever ama aivetki.

¹⁰ Dai be luqa iara i murl ka meriirl, dai saqikka ka mit piit. I maikka ka mit piit sede ama uusepka aa rlan, ip ke tekmet ne ama tekmeriirang iv iirang nget den ip katikka raquarl ke narliip.

¹¹ De qatikka qa, qa qurl ama qaqtet te ama rleriirang iirang peviit. I liirang aa dai iirang taqurliani: I qa qurl iari re ama rletki iv ama Aposel na ra, dav iari dai iv ama Rasuvenmta. De iari dai ip tat drlem sal sil ne ama lengi. De iari dai qa qurl a ra re ama rletki iv ama Pasta na ra, de qa qurl iari re ama rletki iv ama tiksiqena na ra, ip te su re ama Lengi ama Atlunget.

¹² I ma Kristus ka qurl auut te liirang aa ama rleriirang iv iirang nge tat naver aa Lautuqi. Taqurla ip mager iv uuret matna remna. De raqurla i mager iv uut, i ma Kristus aa liinka, dai aa Lautuqi ama atluqi nauut.

¹³ Be luqi iara ama rletki dai qatikka mager ip kia tit, kia tit. Taqurla ip deng i maikka uut mai dai ama quanases mer uut, de uut tu auur a qevrep. De mager iv auur a tuaqevrep de auur adrlem dai ama quanas nget sever ama Ngemumaqa aa Uimka. Be diiv uure raneng ama saikngias peviit ip taquarl auur a Slurlka ma Iesus Kristus.

¹⁴ Arik kurl uut taqurla, dai ne auur a tuaqevrep dai saqias kuasik mager ip kurl uut ip taquarl ama rluimini. De quasik mager iv uure guirltik per a nas ip taquarl ama sipki i ama valeng ngere tal ki be ngere uan a qi imanau de iinamuk. Be lura i re siquat ip te kaak tem uut, dai quasik mager iv araa lengi i uut narli nget ngere guirltik per a uut. I lura ama qaqet dai re tekmet ne ama aisiirang de re siquat i re tekmet ne ama kaak pem iirang, i iirang muqas muqas ip te kaak te ama qaqet ip tat tit kur ama ais ama vunget.

¹⁵ Dai qatikka mager iv uure rarliq ama qaqet de qatikka uut tit kur ama lengi ama revan nget, iv uut taarl malkuil. De diiv uure taqat mit kur ama tuaqevrep ama atlunget. I diip ding se uut men ma Kristus i qa dai qe ruirl se uut, i aa Lautuqi na uut, de uur riirl ne auur a tuaqevrep.

¹⁶ Be ma Kristus aa liinka ne aa qaqet dai araa dlek na qa. Be qe sem madlek nauut i iak de iak per auur a rleriirang, iv uuret matna iv uut tat naver a na. Be maikka qe ding se uut per a na iv aa Lautuqi dai qi riirl de qurli qi remna. I ma Kristus ke sem madlek nauut de qerl kurl auut te aa ngimsevetki iv uure tekmet ne liirang aa.

Mager Iv Ama Kristenkena Ra Tit Kur Ama

Gamansena Ama Atlunget

¹⁷ Taqurla dai ngu narliip ngurl kurl a ngen te iang ama lengi ma',

Ai quasik mager iv a ngen a mugunes ip taquarl lura i quasiaq ai ra tu araa qevep, de ai de ra tu araa qevep sever ama tekmeriirang i ama vu naik.

¹⁸ I vet lura araa tuaqevep de araa rut dai quasiaq araa a nge ama adrlem se ama Ngemumaqa aa tekmeriirang. Be ra aip taquarl luqa i qa tit men ama arlen, i quasik ke tal a nge ama qaarlka ip ka tit dem ka. Ii, maikka quasiaq araa a nge ama adrlem. De maikka vesdet de araa rlan be quasik te narliip se ama Ngemumaqa aa lengi. Taqurla be qurli ra sangis ne ama iames i ama Ngemumaqa qa qurl iari ama qaqet.

¹⁹ De qasa ai de quasiaq ai ama qelep ta i re tekmet ne liirang aa. I qasa ra man sede ama viirang angera rlan maikka. De araa rut dai maikka nge taarl ip te tekmet ne ama viirang i iirang muqasmuqas.

²⁰ Dap ma Kristus aa tekmeriirang i sa ra su ngen tem iirang, dai quasiaq ai iirang taqurla. Kuasik.

²¹ I nguat drlem ai sa ngen narli ma Kristus aa lengi i ama revan nget. De sa ra su ngen te ama tekmeriirang ama atliirang, i iirang muqasmuqas, i qe narliip se ngen ip maikka ngen diit kur iirang.

²² Dai lunger iara ma Kristus aa lengi dai raqurliani: murl dai saqikka ngen diit kur ama qetdingki araa narliip naik. I liina i re kaak de liina i ama rutka ka taarl ip te tekmet ne ama viirang. Dai liirang aa iv iirang nge tit se ama qaqeraqa nep ma aiska sever ama vu. Taqurla dai

maikka ngene qirlvem se liirang aa ama murlas iirang nade a ngen a rlan.

²³ De mager iv a ngen a tuaqevep ngere serlaap te ama gamansena never ama aivetki ip never ama gamansena ama iamesnget i ama Ngemumaqa qa mu nget.

²⁴ I qasa ngen narli ai mager ip ngene serlaav iv ama iamesta na ngen be ngen diit kur ama Ngemumaqa aa gamansena. I aa gamansena dai ama seserlnget de maikka ama glasing a nget.

²⁵ Taqurla, dai saqias kuasik mager ip ngene kaak. Maikka qurli. Dap maikka mager ip ngen deraqen ne a ngen a revan sagel a ngen ari ama qaqet. I raqurli ngen dai sa ma liinka ama quanaska na ngen.

²⁶ De qerlka ariq aiv ama qurek per a ngen sever iarang are ves, dai maikka mager ip ngenet lu. I arik ma', ama qurek per a ngen be ngen dekmet ne ama vu. Dap mager ip masna ngene verleset ne luqia ama serlinki iv aiv aa de ama nirlaqa qat dan dap sa qurl ama uupka de a ngen a rlan.

²⁷ De qula ngene tarlisdem se ma Satan aa narliiv, i qe narliip kerl uirl se ngen.

²⁸ De iani ama lengiini. I ama suamta dai saqias kuasik mager ip te suam. Kurli. Dav iara dai maikka mager ip tet matna ama rleriirang ama atliirang ne araa ngerik. Taqurla ip diip buup ne araa tekmeriirang, de mager ip diip terl kurl lura i quasiq araa qerang.

²⁹ De qula ngen deraqen mavik ne iarang ama lengiirang. Maikka qurli. Dap lungera ama lengi i mager ip nge tat never ama qaqet, dai mager ip baingbaing se nget met ngen. I lungera i mager ip

nge tat navet lura i quasiaq araa a nge ama dlek. De lungera raqurla ama lengi dai ai de nget den se ama Ngemumaqa aa ngimsevetki sagel lura ama qaqet i re narli nget.

³⁰ De ama Ngemumaqa qa qurl auut te aa Qevepka ama Glasingaqa be qa dai ama merlengaqa na qa i qe teqerl ai ngen dai ama Ngemumaqa aa uis na ngen. Be diip per aa Nirlaqa i qerl guirl dai diip ke iames na ngen. Taqurla dai be quasik mager ip ngene sem kelep ama Slurlka aa Qevepka.

³¹ Taqurla dai maikka mager ip ngene qirlvem se liirang aa ama viirang. I ama vu de a ngen a rlan ne iari, de ngene ama qurek, de maikka ama uilas de a ngen a rlan be ngene lalangmet, de ama lengi ne ama a-serlin, de ama a-meraqenses, de ama a-rauamet nana de ngen iarang muqasmuqas ama viirang dai quasik mager ip ngene tekmet niirang.

³² Dap mager ip ngene tekmet ne ama atlu sagelna de a ngen arlem never a na. De maget ip ngene teviktem se ama viirang ne varlen miis, ip saqikka raquarl ama Ngemumaqa i qa reviktem se a ngen a viirang ne ma Kristus aa aapngipki.

5

Mager Ip Kurl Uut Men Ama Nirlaqa

¹ Ama Ngemumaqa dai maikka ai de qe rarlik ngen be ngen dai aa uis na ngen. Taqurla dai maikka mager ip ngen druagen ka.

² De liina ip te rarliq iari ama qaqet dai maikka mager iv iini ngere uas te a ngen a mugunes, ip saqikka raquarl murl iini nge uas te ma Iesus aa

mugunes. Be maikka murl aa arlem never auut, de qatikka ka quarl temiis ip ke tat never auut. Be qa ngip i qa quarl temiis bareq ama Ngemumaqa ip taquarl ama ranbandemiis i maikka a nger a mas ne ama atlu, taqurla be qa verleset ne ama Ngemumaqa aa serlinki.

A Lengi Ip Te Sunas Per Araa Mugunes

³ I ngen dai ama Ngemumaqa aa uis na ngen. Dai be quasik mager ip ngene tekmet ne a nge ama viirang, i raquarli liina i re nanna maden maden de ngene iarang taqurla ama viirang de ngene liina i re rarliq iari araa tekmeriirang. Dai maikka quasik mager iv iirang nget den parlen me ngen. Maikka qurli!

⁴ De qerlka quasik mager ip kurl ama lengi ama vu nget parlen me ngen. De maikka quasik mager ip ngen deraqen ne ama lengi i ama qeleves pem nget se liina i re nanna maden, de ngen ama mumas pem iirang i quasiaq ai ama atlu iirang. Liirang aa dai quasik mager ip ngene tekmet ne iirang. Dap maikka mager ip ngen deraqen ne ama atlu sagel ama Ngemumaqa, i qa qiat na ngen nemene liirang aa.

⁵ De maikka mager ip ngene taqat drlem taqurliani: Ai lura ama qaquet i ama ngerl-metta, de ngene lura araa gamansena ip taquarl ama dang, de lura i ai de re rarliq ama tekmeriirang ip katikka bareq a nas, dai ai de iirang nge re kut naser ama Ngemumaqa de araa rlan. Dai lura raqurla dai quasik mager ip ta ran semen ma Kristus aa liinka ip diiv ama Ngemumaqa qe uas tem ta ver aa luqup.

⁶ Dai maikka mager ip ngenet lu. I arik ma, ngen mit kur ama lengi ama kaak nget i lura ama qaçet te kiat met ngen ip ngen diit kut liirang aa i sa ngua sil sever iirang. I raçarli, ama Ngemumaça dai ama qurek per a qa ne lura ama qaçet i re nging aa lengi de ra tit kut liirang aa raçurla ama viirang.

⁷ Taçurla dai quasik mager ip ngene tekmet ne liirang aa, ngene na ra. Maikka çurli.

⁸ I saçikka murl kurli ngen men ama arlenki, dav iara dai sa buup ngen ne ama tekmeriirang ama atlu iirang i ama Slurlka çerl kurl a ngen. Dai mager ip kurli ngen ip taqua lura i ra nemen ama nirlaça.

⁹ De ama Ngemumaça aa nirlaça dai ai de çe baing se ama tekmeriirang ama atlu iirang i iirang muças muças, de ama mugunes ama seserles, de liina i ra taçen ne ama a revan.

¹⁰ Ii, de maikka mager ip ngene mali re liirang aa i ama Slurlka çe narliip se iirang. De maikka mager ip ngen diit kur iirang.

¹¹ De çula ngene tekmet ne ama tekmeriirang ama vu iirang i ai de ama qaçet i ra nemen ama bengaingki re tekmet ne iirang. I liirang aa raçurla, dai ai de quasiç ai iirang ngere tal ama asmes ama atlu nget. Dap maikka mager ip ngene baing se araa viirang de ngene seserlvvet lura i ai de re tekmet liirang aa.

¹² Ii, i ama tekmeriirang i ai de re trles de re tekmet ne iirang, dai maikka ama vu malai. Be ama çelep ngua sal sil ba ngen sevet liirang aa i ai de re tekmet ne iirang.

¹³ Dav ama Ngemumaça aa nirlaça dai ai de çe teçerl ne ama rarlim-iirang pe ama tekmeriirang

mai angera rleng. De qerlka ama Ngemumaqa aa nirlaqa dai mager ip ke guirltik per ama qaçet i qurli ra ve ama bengaingki araa mugunes be mager ip tat tit men aa nirlaqi be buup ta ne aa tekmeriirang ama atlu iirang.

¹⁴ Taqurla be ama Slurlka aa Langinka i qa taçen ma,

‘Ngi, i iara ngi brlaing, dai mager ip ngia raarlviit.

De ngia raarl never ama ngipta araa luqup,
de diip ma Kristus ke qurl a ngi re aa nirlaqa.’

Ais.

26.19

¹⁵ Taqurla dai mager ip per a ngen aatmires dai maikka ngene taçat lu gelnas. De qula ngene tekmet ip taquarl lura i re kabaing. Dap mager ip ngen deraarl ne ama saikngias i ama atlunget per a ngen a mugunes.

¹⁶ I raquarli, iara dai qurl uut pet lunger ama niirl i maikka i buup nget ne ama viirang. Taqurla dai mager ip ngene tekmet ne ama a tekmeriirang ip taquarl lura ama qaçet i re taçat drlem se ama Ngemumaqa, de ngene tekmet ne ama tekmeriirang i qe narliip se iirang. I arik ma lunger iara ama niirl nge tit naik.

¹⁷ De qula ngen diit kur ama qaçet i quasiaq araa a nge ama adrlem. Kurli. Dap maikka mager ip ngene taçat drlem se ama Slurlka aa narliip de qatikka ngen diit kut nget.

¹⁸ De qula ngene srluuv ama qerlap ama dlek pem nget ip ngene kabaing. I diip taqurla be liina ngere lenges na ngen. Dap maikka mager iv a ngen a ding se ama Qevepka ama Glasingaqa ip ke buup ngen na nas.

¹⁹ De mager ip ngene ngingdemna de ngene taing ama taing i lungera nev ama Ngemumaqa aa Langinka. De ngen iang i ama Ngemumaqa aa Qevepka qe raarl ma nget de a ngen a rlan. Ii, dai be qatikka mager ip masmas ngen dere ama taing sever ama Slurlka, mer a ngen aam de maikka na de a ngen a rlan kerlka.

²⁰ De qatikka mager ip masmas de maikka ngen deraqen ne ama atlu sagel auut Mam ama Nge-mumaqa never ama tekmeriirang mai. I raquarli, ding se ngen mene ma Iesus Kristus auur a Slurlka.

A Lengi Bareq Ama Ngerl-Ver-A-Ra

Kolosi 3.18-19

²¹ Be maikka mager ip ngen derat never a na de ngene manep nas gelna i raquarli qurli ngen masmas pet ma Kristus aa arlim i ngene palu gel ka.

²² De ngen ama nankina dai maikka mager ip kurli ngen per a ngen a ngerlviq araa arlim. I qatikka mager ip ngene tekmet taqurla, ip taquarl ai da i ngene narligel ama Slurlka aa lengi.

²³ I raquarli ama quatka dai aa dlek ip ke ruirl se aa rluaqi, ip taquarl ma Kristus i aa dlek ip ke ruirl se ama Ngemumaqa aa qaquet. Be lura i ama Ngemumaqa aa qaquet, dai ma Kristus aa liinka na ra, i mekai ma Kristus ka iames na ra.

²⁴ Dai ama Ngemumaqa aa qaquet dai ai de re narligel ma Kristus. Dai ngen ama nankina, i saqikka raqurla, i mager ip ngene narligel a ngen a ngerlvik.

²⁵ De ngen, i ama quatta, dai maikka mager ip ngene rarliq a ngen a ngerlviq ama nankina. I

ngene rarlik ta ip saqikka raquarl ma Kristus i maikka qe rarliq ama Ngemumaqa aa qaqet be qa ngip ip ka tat never a ra.

²⁶ I liina ip ke lemerl ta te araa viirang iv ama seserlta de aa saqang. Ai de qe lemerl ta, i qe qukmes tem ta, de ne aa lengi i qe sem madlek na ra.

²⁷ I raquarli, i qe narliiv se ama Lautuqi dai maikka qim ngim ne ama atlu de aa saqang. De ama Lautuqi dai quasik mager iv ama guvang na qi de quasiq ama quiiraing per a qi de iarang taqurla. Maikka quasik.

²⁸ Dai saqikka raqurla dai ngen ama quatta, dai maikka mager ip ngene rarliq a ngen a ngerlviq ama nankina. Maikka ip katikka raquarl ai de ngene rarlik nas. I aiv iaq i qe rarliq aa ngerlki, dai saqikka i qe rarlik nas.

²⁹ I uut drlem ai i ai de quasiq a qeq aa qumeski ne aa qetdingki qatika. Maikka quasik. I ai de qen ban a qi re ama asmes de maikka qe taqa uas tem ki, ip taquarl ai de ma Kristus ke tekmet sagel ama Lautuqi.

³⁰ I raquarli uut ama qaqet dai raquarl ama ilaing de ama ngerik de ama saqang taqurla vet ma Kristus aa qetdingki. Be maikka ai de qe taqa uas tem uut.

³¹ De ama Ngemumaqa aa Langinka qa taqen ma',

'Kerl taqurla be diiv ama quatka qa iit nemen aa mamiam ip ding se qa men aa ngerlki. Be diiv iam, dai raquarl ama qetdingki ama quanaski.'

Stt. 2:24

³² Dai liini iara ama Lengiini ama trleses-pem-

iini ama revan iini, dai maikka iini veviit. I ngul sil sevet ma Kristus qe ne aa liinka mai i ama Lautuqi. ³³ Dai ngen i iak de iak dai maikka mager iv a ngen a arlem never a ngen a ngerlvik ip katikka raquarl ai de a ngen arlem never a nas i iak de iak. De ama nankina i lura i re ngerlvvet dai maikka mager ip ta taqa palu gel araa quatta.

6

Ama Lengi Bareq Ama Arluis Te Ne Ama Lavu Kolosi 3.20-21

¹ A arluis, maikka mager ip ngene narligel de ngen diit kur a ngen a lavu araa lengi. I raquarli ngen, dai ngen bareq ama Slurlka. Be liina dai maget gel ka ip ngene tekmet taqurla.

² I ama Slurlka aa Langinka dai qa taqen ma',
'Maikka mager ip ngi taqa narli de ngia tit kur ama lengi mai i gi mamiam ian deraqen na nget.'

Kisim Bek 20.12

I lunger iara ama lengi i ama Ngemumaqa qa muvuusep i qe rarles ne lungera ama lengi ama dlek pem nget, ip nemta i ra narligel araa lavu, dai diiv ama Ngemumaqa qe virliit ba ra ne ama atlu.

³ I liina taqurliani ma',
'Ariq aip ngi tekmet taqurla, dai diip kurli ngi maget de diip kurli ngi se ama ainkules pet luqi iara ama aivetki.'

Lo 5.16

⁴ De ngen, ama ngerlmamta, dai qula ngene serlin a ngen uis maden ip ma qurek per a ra, de ra tu ara qevep mavik sagel ngen. Dap mager ip ngene taqa uas tem ta. De ngene su ra re ama Slurlka aa lengi.

Ama Lengi Bareq Ama Buaiskena De Ngen Ama Mastaqena

Kolosi 3.22-23

⁵ De ngen, ama buaiskena, dai maikka mager ip kurli ngen per a ngen a mastaqena araa arlim. De mager ip ngen diit kur araa lengi. De quasik mager ip ngene kaak i ngene tekmet taqurla. Kurli. Dap mager ip ngen diit kur araa lengi ip taquarl ai de ngen diit kut ma Kristus aa lengi.

⁶ De arik ma ngene taqat matna i de a ngen a Mastaqena araa saqang, i ip ngene tekmer iv ama arlias per a ra. Dav aip kuasik tem ngim sagel ngen de naqatti diip kuasiq ai ngene taqat matna. Kuasiq ai mager ip taqurla. Dap mager ip ngenet matna ip taquarl luqa i qet matna barek ma Kristus. I qatikka diip taqurla dai ngen diit kur ama Ngemumaqa aa narliip na de a ngen a rlan.

⁷ Ii, dai mager ip ngenet matna a ngen a rleriirang de ama arlias per a ngen de ngenet matna. I quasiq ai ngenet matna ama rleriirang bareq ama qaqet naik. Kuasik. Dap ngenet matna liirang aa ama rleriirang barek ngen ama Slurlka.

⁸ I raquarli ngen drlem, ai lura ama qaqet i re matna dai diiv ama Slurlka qe van a ra kur araa rleriirang. I diip ke rekmet taqurla sagel lura ama buaiskena de ngene lura i re uas temiis.

⁹ De ngen, ama Mastaqena, dai mager ip ngen a ngen, ngene tekmet ne ama tekmeriirang ama atliirang sagel a ngen a buaiskena. De quasik mager ip ngene sem-aang ning sep ta. I ama Slurlka i qa vuusep, dai a ngen a Slurlka de saqikka araa Slurlka. Be ai de qa tatmet se ama

qaqet mai araa tekmeriirang ne ama gamansena i saqikka nget taquarlina.

Diiv Uut Taarl Malkuil

¹⁰ Dai ngu narliip ngu verleset ne gua lengi raqurliani. Ngen dai qurli ngen men ama Slurlka. Taqurla dai be maikka mager ip ngen dru a ngen a qevap sever aa dlek mai ama slurlnget. De maikka mager ip ngen deraarl malkuil.

¹¹ De maikka mager ip ngen duremiis ne liirang aa mai i iirang sever ama arasmesna. I liirang aa i ai de ama Ngemumaqa qerl kurl a uut. Taqurla ip mager iv uut taarl madlek de uure kirlvem se liirang aa i ai de ma Satan ke siquat ke lenges ne auut ne aa saikngias.

¹² I ngen drlem; ai kuasiq ai uut tesna, uure ne ama qaqet. Kuasik. Dav uut tesna, uure ne ama iaus ama vunget, i nget mer ama serliqis. I uut taarl sev ama a iaus i nget muqas i ama dlek per a nget arlkames, de ngene ma Satan aa liinka i ama barlta i re ruirl se ama viirang angera dlek. I liirang aa i ai de iirang ngere uas te liirang aa ver ama aivetki mai be maikka kurli nger aa ve ama arlenki.

¹³ Taqurla dai be mager ip ngen det liirang aa mai i iirang ip sever ama arasmesna, i liirang aa i ai de ama Ngemumaqa qe kuarl tem iirang. Baip lua i ver ama niirl ama vu nget dai diip ngen deraarl malkuil ver ama arasmesna. De aip lua i sa verleset ne ama arasmesna, de qatiaskerl diip ngen deraarl malkuil.

¹⁴ Dai maikka mager ip ngen deraarl malkuil. I ngen aatik men a nas ne ama Ngemumaqa aa lengi ama a revan nget ip taquarl ngen aatik

men a nas ne ama liitki. De ngen diit kur ama gamansena ama seserl nget ip taquarl ama kavarl iv arl ngere pesdet ser a ngen a lemeng.

¹⁵ De liina i ip tel sil ne ama Ngemumaqa aa Lengi ama Atlunget iv aa uupka varlen me ngen. Dai liina ip taquarl ngen dru ama luut per a ngen a ilaing de ngen diit sever ama arasmesna.

¹⁶⁻¹⁷ Ii, dai maikka mager ip ngen det liirang iara ne a ngen a tuaqevap dai ip taquarl ama palangarl i ngia quariq i arl de gia lang. Be ne larl aa ama palangarl dai mager ip ngiat deng ama vuqa ma Satan aa qiip ama aulairlki dem nget. De maikka mager ip ngen dru a ngen a qevap ai sa ma Ngemumaqa qa guirl a ngen. Dai be lungera ama tuaqevap dai maikka mager ip ngen dru nget ip taquarl ama ningaqa i ama kaap per a qa. I qa ip ke ngung per a ngen a ning. De maikka mager ip ngen deret ama lengi mai i ai de ama Ngemumaqa aa Qevapka qerl kurl a ngen. I lungera ama lengi dai diip nget ip taquarl ama sinki i mager ip ngene taneng a nget pe a ngen a ngerik ip ngen dereng per ama qumeska aa lengi.

¹⁸ Dai liirang iara i ngene tekmet niirang, dai mager ip ngene tekmet niirang ne ama raring. Ii, dai mager iv a ngen a ding se ama Ngemumaqa aa Qevapka ama Glasingaqa ip ke ruirl se ngen. De ne aa dlek, dai maikka mager ip ngene raring sever ama tekmeriirang mai i ngene tekmet niirang. De qerlka mager ip maikka ngene taqam ngim, de quasik mager ip masmas per a ngen. Kuasik. De qatikka mager ip maikka masmas de ngene raring ip ngen derat never ama Ngemumaqa aa qaqet.

¹⁹ De mager ip ngene raring ip ngen derat nevet

ngen a ngua. I ngu narliip ngene raring ba ngua ip mager iv ama Ngemumaqa qa tu ama lengi met ngua. De quasik mager ip ngung ning sal sil ne lungur iara ama Lengi ama Atlunget i murl ama Ngemumaqa qa rerles nget tiq ama qaqet.

²⁰ I qatikka ama Ngemumaqa qa nem ngua ip ngul sil ne lungur iara ama Lengi ama Atlunget. Dai qatikka liina be qurli ngua ve ama karabus. I gua rletki ip ngul sil ne ama Lengi ama Atlunget. Taqurla be maikka mager ip ngene raring sagel ama Ngemumaqa ip ke sem madlek na ngua, ip ngul sil ne aa lengi madlek.

Iang Ama Lengi De Dengdeng

²¹ Ngum nem ma Tikikas sagel ngen. Be diip ke sil ba ngen sever ama rleriirang mai i ngu tekmet niirang. I ma Tikikas dai maikka auur a rluuqa marevan i uure rarlik ka. De qa dai maikka qe taqat matna bareq ama Slurlka.

²² I ngua nem ka ip ka ren sagel ngen ip mager ip ngen drlem, aip kurl uut nana. De mager ip ke sem madlek ne a ngen a rut.

²³ I ngu narliiv ama Ngemumaqa qe ne ama Slurlka ma Iesus Kristus, dai iane tekmet iv ama uupka de a ngen a rlan. I ngen dai gua rluavik na ngen. De qerlka mager iv iane tekmet na ngen ip ngene rarliq iam malai, de ngene rarlik ngene iari ama qaqet. De mager iv ian sem madlek ne a ngen a tuaqevep sever a iam.

²⁴ I ngu nen ama Ngemumaqa iv aa arlem ama slurlnget dai veriktem se nget bareq a ngen mai. I nguat drlem ai ngene rarliq auur a Slurlka ma Iesus Kristus nade a ngen a rlan.

Katika Verleser Aa.

A SLURLKA AA LANGINKA AMA IAMESKA
The New Testament and Ruth in the Qaqet Language of
Papua New Guinea

Nupela Testamen long tokples Kaket long Niugini

copyright © 1996 Papua New Guinea Bible Translation Association

Language: Qaqet

Translation by: PNG Bible Translation Association

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-10-31

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

2899de9a-fcdc-50f9-9b11-75696f7b3ec5